„A MAGYAR NÉV MEGINT SZÉP LESZ . . .”

A közelmultban felhangzott a “Talpra magyar“ itt is, ott is. Kanada magyarsága éppenolyan, Petőfi-re emlékeztető lelkesedéssel adózott a magyar szabadságtörekvések emlékének, mint akár az Óhazában, vagy a világ bármely más országának területén élő testvéreink. Mert hogy ma már a földgolyóbis ugyszólván mindenegyes sarkában találunk magyart, az nem ujság. Az azonban már szokatlanabb megállapitásnak fog tetszeni, hogy minden széthuzásunk ellenére vannak olyan kérdések, melyeket illetőleg nincs vita, félreértés, házsártoskodás magyar és magyar között. Pedig igy van! Március 15-ikének eszméje is azok közé tartozik, melyben minden magyar összeforr és megérti egymást.

A mai kifinomult világban egészen természetesnek látszik, hogy a megvalósithatatlan, sültgalambszerü tervek helyett meglevő kincseinkből épitsük ki a magunk jövendőjét. És miután március 15-ödike minden tisztességes magyarnak közös ideálja, kincse, öröksége, egészen okszerü, hogy ezen az uton bontakozzék ki a magyar jövendő. Az ezen az alapon nyugvó mozgalmaknak már azért sem akadhat kerékkötője, mert hiszen itt pártpolitikáról, világnézeti különbségekről nem lehet szó: március 15-ike minden magyarnak közös álma, programja, nemzeti imádsága.

Már maga az a tény is biztató, hogy nyolcvanöt évvel az első március 15-iki szabadság-ünnep után sokezer mérföldes távolságokon és tengereken tul, vallási és társadalmi hovatartozást félretéve, mint egy ember ünnepelt a magyarság. Hát még ha hozzávesszük, hogy nemcsak a magyar anyaföldön születtek és nevelkedtek, hanem az idegenben felcseperedett nemzedék is tevékeny lelkesedéssel vette ki részét a közremüködésből! Igen, azok az angolos kiejtéssel, de jogos büszkeséggel magyarul mondott szavak ott csengenek sokezer honfitársunk fülében s mindeki azokból hallja ki az idegenbe szakadt magyarság jövendőjének zenéjét.

Ezzel kapcsolatban általános érdeklődésre számithat a magyar nyelv történetének néhány kiragadott fejezete, különösen miután csak mostanában vetett fényt modern tudósaink kutatása néhány kimagasló s eddig ismeretlen adatra. Annál inkább hozakodhatunk elő a magyar nyelv dicsőségével, miután ezekután már történelmi tény, hogy a magyar volt olyan világnyelv, mint bármelyik más. Mi több még ma is “világnyelv” a magyar; vagy talán nem beszél sok tiz-, sőt százezer honfitársunk magyarul Európán kivül Észak- és Dél-Amerikában? Még a legtávolibb világrészeken is fel-felhangzik a magyar szó s ha valóra válik néhány kalandvágyó debreceni terve, ugy az Atlanti Óceán közepén is magyar telepesek vesznek birtokba egy angol szigetet.

Nem lesz érdektelen tudnunk, hogy a legujabb kutatások értelmében egészen az 1718-ik esztendőig, amikor a török jármot Bécs elnyomatásával cserélte fel nemzetünk, a magyar volt még a diplomácia nyelve is Keleteurópában.

A világháboru után a bécsi titkos levéltárból előkerült okmányok bizonysága szerint egészen Ázsiáig magyar nyelven leveleztek az egyes államok. Miután latinul nem tudtak a török portánál, viszont rabszijra füzött magyar akadt bőven, a török ellen hadakozó nagyhatalmak is kénytelenek voltak magyar iródeákokat alkalmazni. Évszázadokon keresztül tehát világnyelv volt a magyar s most, a magyar ujjászületés hajnalán ismét időszerü a magyar nyelv terjesztése, ápolása.

Hiába világnyelv ugyanis az angol, a francia és a német, ha valaki egy-egy magyar nyelvszigetre kerül, mégis csak akkor fogja jól érezni magát, ha — magyarul is tud. Franciaországban például jóformán éhen halhat valaki angol szókincsével, Braziliában sem megy sokra, hacsak nem tud portugálul; viszont magyarul beszélvén, akár Párisban, akár Sao Pauloban kellemesen töltheti el idejét, aki az ottani népes magyar kolóniákra téved. És ha még nem is volna igy, akkor is kötelességünk megtartani és ápolni azt a nyelvet, melynek érdekében őseink — és a megszállt területen sinylődő véreink — annyi áldozatot hoztak. Hiszen “ahány nyelven beszél valaki, annyi ember” tartja a közmondás, ezzel is jelezvén a nyelvtudás sokszor aprópénzre váltható gyakorlati értékét.

Amint a történelem megpróbáltatásai során mindig erősbödött fajunk ellenállóképessége, ugy kell itt az idegenben legalább nyelvünk, sajátos müveltségünk, értékes szellemi örökségünk ápolásával előkészitenünk azt a kort, amidőn beteljesedik Petőfi vágya és “a magyar név megint szép lesz” . . . Ehez pedig nem kellenek milliós befektetések, ehez nem szükséges, hogy Magyarország nagyhatalom legyen, vagy hogy minden kanadai magyar ezer dollárt tartogasson a bankban vagy a szalmazsákban; ehez csak egy szükséges — legyen Kanada és a többi idegen világrészekre szakadt magyarság egyetlen nagy család, mely mindig meg fogja találni ugy a szülőfölddel, mint az ujhazával azon kapcsolatokat, melyek az idegenben való egyéni boldogulást is elősegitik.

MUNKÁBAN A FELTALÁLÓK

A feltalálók kedvét a gazdasági válság egyáltalában nem lohasztotta le 1932-ben, ellenkezőleg nagyon sok érdekes és hasznos uj találmányt szabadalmaztak ugy Amerikában, mint Európában az elmult esztendőben. Bár a feltalálók sok uj tárggyal tették gazdagabbá az emberiséget, ugyanakkor egy régi jó közmondás zamatját vették el tőlünk: bizony ma már lehet fából vaskarikát csinálni!

A következőkben a legérdekesebb és legujabb találmányok közül fogunk ismertetni néhányat.

FÁBÓL vaskarika. Ez is német agyvelő szüleménye, mely lehetővé teszi, hogy a fát alacsony olvadási foku ötvényekkel itassák át, mint azt a “Kanadai Magyar Ujság” már jelentette. A gyártási eljárás hasonlit a fának kátránnyal való átitatási módjára. A gyári eljárás eredménye fa és fém vegyü lék lesz, amit sokféleképen lehet felhasználni több iparágban.

Ismét más a “müfa” nevü furcsaság, melyet egy amerikai gyár készit kukorica-szárból cukornádból, szalmából és nádból. Az emlitett növényeket magas nyomás alatt vékony rostokká főzték szét. Az ilyen módon nyert pépet préselték és megszáritották. Olyan anyagot nyertek ezzel az eljárással, amelyik minden tulajdonságában vetekszik a legkiválóbb minőségü fával. Különböző anyagoknak a hozzáadásával lehet szemcsés, szálkás, vagy különböző mintáju müfát is előállitani. Semmi akadálya nincs annak, hogy akár 300 láb hosszu gerendákat állitsanak elő. Az uj ameriakai találmány valószinüleg ugyanolyan forradalmat fog jelenteni az épitőiparban, mint annak idején a vasbeton feltalálása jelentett.

Az át nem tetsző zöld csomagoló papiros is említésre méltó.

A legtöbb csomagoló papir ugyanis átbocsátja a fénysugarakat, ami sok esetben a becsomagolt zsirtalmu élelmiszerek megavasodását segiti elő. A zöld szinü, de átlátszó “cellulóze” papiros megvédi az élelmiszereket a fénysugarak ártalmas hatásától.

A sötétben való fényképezés sem lehetetlen többé. Már sötétben is fényképezhetünk, jobban mondva oly helyiségben, amiben csak “infra”-vörös sugarak hatolnak be. Két közönséges izzó lapos vasdarabnak kell csak a különben vaksötét szobában lennie, hogy egy külön erre a célra előállitott film felhasználásával fényképeket készithessünk. Az ily fényképeken az emberek ajka és arca kréta fehér szinben tünik fel és a szemgolyóik helyett homoru üregek merednek majd felénk.

Az örökéletü selyemharisnyának nemcsak a hölgyek, hanem a férjek is meg fognak örülni. Jelenleg ha a harisnyában egy kis lyuk támad a lyuk megoldja a függőlegesen felette levő fonalakat; az uj módon gyártott harisnyában a fonalak viszont ugy vannak összefüzve, hogy a lyuk nem oldja fel a körülötte levő fonalcsomókat.

Gyapotból készitett házaké a jövő. Ma az épitészek, ha olcsó épitőanyagot akarnak használni a lakóházak felépitésénél, akkor gyapot-vászonból épitenek házakat. A gyapot-épitőanyag vászon formájában kerül a piacra és tüzmentes festékkel átfestve, valamint aluminium vegyitékkel elszigetelve igen hasznos találmány. A gyapot-vásznat az épitészek a házak külső és belső falai és háztetők épitésére használják fel.

A “palacsinta”-motor nem valami sütemény-féle, hanem komoly szerkezet, amennyiben 12 hengere 225 lóerőt fejleszt. A hengerek vizszintesen helyezkednek el, az eddig szokásos függőleges vonalu, vagy “V” alaku elrendezés helyett. A “palacsinta”-motor sokkal kisebb helyet foglal el, mindössze 16 inch magas s igy könnyen elhelyezhető

Az ujfajta üvegből készitett téglák átbocsátják a fényt, de nem átlátszók. Ezenkivül összegyüjtik a fénysugarakat. Az üvegtáblák sokkal nagyobb sulyt birnak el mint a közönséges téglák.

‘Stroboszkóp’ névre keresztelték azt az uj fényképezőgépet, amivel több ezer fényképet lehet késziteni egy pillanat alatt. Ily fényképezőgép által felvett képeken például a sebesen forgó motor, amit szabad szemmel nem lehet látni, mozdulatlannak tünik fel.

Marik Pál, Vancouver.

EGY SVÁB tanitó 50 éves müködéséről pontos kimutatást készitett. Ezalatt az idő alatt 911.527 botütést, 124.010 virgácsütést, 20.090 “körmöst” 10.230 pofont és 1,158.800 “barackot” adott diákjainak.

AZ ORKÁN FELDÖNTÖTT EGY SZEMÉLYVONATOT

Zágrábból jelentik: A jugoszláv tengerparton már napok óta szinte példátlan orkán dühöng, amely nagy károkat okoz. A hatalmas szél Bakar és Krljevo közt ledöntötte a vasuti töltésről az egyik személyvonatot. Több utas sulyosan megsebesült.

Szagádin Iván vonatvezető olyan szerencsétlenül került a felborult vagon alá, hogy mire a kocsi alól kiszabaditották, meghalt. Egy munkásnő és egy katona életveszélyes sérülést szenvedett. Holdokolva szállitották őket kórházba. A felborult szerelvény eltávolitása nagy nehézségekbe ütközött, mert az itéletidő miatt a munkások alig tudtak dolgozni.

LEZUHANT EGY 100 SZEMÉLYES REPULÓGÉP

A japán légiflotta büszkesége a japán haditengészet legnagyobb repülőgépe csütörtökre virradó éjszaka elpusztult. Az óriásgép, amelyen közel száz főnyi utasra volt hely, éjszakai gyakorlatozás közben a tokiói öböl bejáratánál eddig még ismeretlen okból lezuhant és elmerült a tengerben.

A repülőgépen ezuttal csupán 11 főnyi személyzet tartózkodott: egy pilótatiszt és tiz főnyi legénység. A pilótatiszt, aki a kormánynál ült, három matrózzal együtt a tengerbe veszett, mig hét matrózt sikerült kimenteni. A hajnali órákban bu várok szálltak le a katasztrófa szinhelyén a tenger mélyébe, hogy felkutassák az elsüllyedt óriásigép roncsait és ha lehet, felszinre hozzák a négy halottat.

„EJ-UHHNYEM! . . .”

IRTA: PÁLFFY LILI

Zúgott zakatolt a villanyfürész már korareggel óta az iskola udvarán. Nagyokat koppanva zuhantak egymásra a hasábok s jobbról, balról már egész falat alkotva vették körül a gépet, melynél öt ember dolgozott. Florián, a gépész, 45 év körüli ember volt, homlokán hatalmas forradással, mely a jobb szemétől egészen a haja tövéig húzódott. Pista és Jani, két fiatal suhanc szedte és adogatta a még vágatlan fatömböket; Krancz, a valaha jobb napokat látott iparos és Wladimir, az ittrekedt hadifogoly pedig baltával apróra hasitották őket. Szótlanul dolgoztak. Karjaik ugy emelkedtek és sülyedtek, mintha a gép alkatrészei lettek volna.

Az épület felül éles csengetés hallatszott s vele egyidejüleg a levegőt szinte keresztülszelő mély dudaszó s néhány perc mulva a hatalmas épület két szárnya felől özönleni kezdtek a fiuk, egymást lökdösve, taszigálva. Dél volt . . . Florián megállitotta a gépet és elindult a pedellus lakása felé, ahol ebédelni szokott. Wladimir letette a baltát. Az udvar közepén álló vizvezetékhez ment, megmosta kezét, arcát s egy marékkal a fejére is fröcscsentett; aztán megtörülközött a zsebkendőjébe; leült egy nagy fatönkre s enni kezdett.

A bágyadt őszi napsugár bearanyozta a kopár udvart és kellemes meleget árasztott. Wladimir arccal a nap felé fordult s élvezte az arcán és kezén szétömlő langyos verőfényt. Kis idő mulva Krancz is mellé telepedett egy zsiros csomaggal kezében. A csomag tartalma sültkolbász volt, leszakitott piros plakátba göngyölve. Lefejtette a papirt s miközben evett, olvasni kezdte a plakátot. Egyszerre csak meglökte Wladimirt.

— Hallja-e — mondá — jönnek a testvérei. — S azzal a piros plakátot Wladimir elé tartva olvasni kezdte: “Óriási szenzáció. Jön a 120 tagból álló doni kozák-kórus, két egész estét betöltő teljes müsorral. Szerdán és csütörtökön mérsékelt helyárak . . .”

— No pajtás ezt csak meghallgatja tán? — kérdé évődve.

De Wladimir nem válaszolt. Furcsa érzések keringtek benne. Maga elé nézett . . . Oroszok . . . kozákok . . . hazai dal . . . szép szomoru orosz dalok. Milyen rég kiesett közülük, talán már el is felejtette őket . . . Elmegy, gondolta, elmennek . . . Nászta is el fog jönni, biztosan nem sajnálja majd a pénzt . . .

Nászta . . . teljes nevén özv. Majoros Istvánné, született Berkes Anasztázia Wladimirnek anyja, testvére, barátja és felesége volt egyszemélyben. Ő volt a kenyér, ő volt a fehérre mosott ing, ő volt a tiszta barátságos szoba s ő volt a vasárnapok imádságos csöndje. Egyszóval minden. Már nyolc éve éltek együtt csöndben és szeretetben. Nászta öt évvel volt idősebb Wladimirnél. Külsejében nem volt semmi rendkivüli; olyan se nem kövér, se nem sovány, korán elvirágzott proletár-asszony volt. Csak a csillogó fekete haja s a sápadt arcán elterülő csöndes jóság tették vonzóvá. Együtt és egymásért dolgoztak. Nászta bejáróno volt már évek óta a háziuréknál, ahol laktak. Ő pedig mindent csinált, amivel pénzt le hetett keresni. Volt hordár, gyári munkás, napszámos, uccai árus és most favágó. Mikor először találkoztak süteményt árult a posta előtt. Egy őszi reggel éppen nagyvásár volt; Wladimir ott állott rendes helyén a piacon s nagy tömeg hullámzott föl s alá a bódék és elárusitók körül. Egyszer csak a József ucca felől hangos visitás, kiabálás hallatszott s a tömeg fejvesztve menekült két megbokrosodott ló elől. A lovak számozatlan kocsit vontak maguk után, s a kényelmes ülésen egy kövér urnő terpeszkedett, a bakon a kocsis mellett Nászta ült A kocsis orditott, az urnő ájuldozott a sok zöldség pedig ömlött a kocsin lévő kosarakból a földre. Wladimir otthagyta saját kosarát, egy ugrással a lovak előtt termett s biztos kézzel megragadta a zablát. A lovak megtorpantak s megálltak. Az urnő akkor nagyobb pénzösszeget adott neki.

. . . Hónapok mulva, egy hideg téli napon, Wladimir hiába állt süteményeivel a főposta előtt, egész nap alig adott el belőlük néhány darabot. Nagyon átfázott már, gondolt egyet, vett te kosarát s házról-házra járt vele. Estefelé egy kisebb bérház elé ért. A kapu alatt néhány nép ült vezetett le a szuterin-szobákhoz. Az első ajtón kopogott s benyitott. Ragyogóan tiszta kis szobába ért és kellemes meleg fogadta.

— Jó estét kivanyok, friss sütemnye tesse vennyi — mondá tört magyarsággal.

Az asztalnál egy feketehajú asszony állott.

— Nem kell sütemény, — szólt s fölnézett. Arcán hirtelen barátságos mosoly futott át. Megismerte.

— Nem maga volt az a bátor ember, aki az őszi vásáron megállitotta a lovainkat? — kérdé. Most Wladimir is emlékezni kezdett. Nászta látva, hogy az orosz fázik, széket tett a kályhához, kávéval kinálta, s beszélgetni kezdtek. Wladimir elmesélte rossz magyarsággal, hogyan került fogságba s mikor a foglyokat kicserélték ő épen beteg volt; aztán nem is nagyon igyekezett haza, mert otthon nagy a szegénység. Ő meg megtudta Násztától, hogy özvegy, az ura a háboruban halt meg; hivatalos irása is van róla.

Következő vasárnap ujra találkoztak. Wladimir almát vett neki s beszélt árvaságáról, hogy olyannak érzi magát, mint egy kivert kutya, nincsen senkije. Az asszony sajnálta. Ezután mindgyakrabban találkoztak. Nászta megszerette a nagy szőke embert, kinek világoskék szemében a világ legjobb, legjámborabb emberének, az agyongyötört orosz földmüves jósága tükröződött . . . Igy kerültek össze s az a nyolc év, amit együtt töltöttek, mindkettőjük életének legboldogabb kor szaka volt.

•

Este hétkor hagyták abba a munkát. Haza sietett. Mikor belépett, Nászta, aki mindig ötkor szokott hazajönni, már az asztalt teritette s a kis szoba a friss krumplipaprikás jó illatával volt tele.

Vacsora közben elmondta Násztának, hogy jönnek a kozákok s hogy ő szeretné őket meghallgatni. Násztának nem volt ellene kifogása. Jó, elmennek, majd a legolcsóbb jegyet fogják venni. Állni fognak . . . Wldimir boldog volt. Számlálta a napokat, s ugy várta ezt az előadást, mint a gyermek a karácsonyestét.

•

A kis városkának egyetlen előadásra alkalmas helyisége a városháza diszterme volt. Itt játszott a vándor szinésztársulat is évente kétszer. A kozákok is itt énekeltek. Zsufolásig megtelt a terem. Wladimir és Nászta hátul egy ablakmélyedésben álltak. Wladimir izgatott volt. Tetszett neki a kivilágitott terem, a kiöltözött emberek. Izgalmában az ujjait ropogtatta.

Végre megnyilt egy oldalajtó s az oroszok nemzeti viseletben kettesével, katonás rendben felvonultak. A közönség tapsolt. A karmester intett, a zsivaj elcsendesedett, s 120 torokból egyszerre diadalmasan tört elő a dal.

Wladimir behunyta szemét. Egyszer fázott, hideg rázta, máskor hőhullámok csaptak feléje. Néhány jelentéktelen dal után következett a müsor kiemelkedő száma, a vontató-hajósok dala. Először halkan, elnyujtva mintha nagyon messziről jönne, később mind erősödve: E-ej — Uhh-nyem — E-ej Uhh-nyem — Wladimir megrázkódott. Lelki szemei előtt hóvalboritott puszták bontakoztak ki, hatalmas folyók hömpölyögtek, édeshangu csengők szóltak kis tatárlovak nyakán, óriás hegyek integettek, kicsiny kopott falvak tárták ki karjukat, balalajka hangjai zengtek, forró tea párája gőzölgött s valahonnan messziről kis fatemplom harangjának félénk hangjait hozta a szél. Ej — Uh nyem — — Zokogott.

Még néhány szám következett s a müsor véget ért . . . Csöndben szótalanul mentek haza; Nászta is meghatott volt.

•

Az előadást követő napokban életük egészen megváltozott. A türelmes, szelid ember ingerült, ideges lett, kedvtelenül dolgozott, nem birt aludni s alig evett. Lelkét és egész valóját, mint zsilipet törő áradat, ugy öntötte el a honvágy, ez a legizzóbb, leggyötrőbb vágy, melyet nem lehet leküzdeni. “Ej uhhnyem.” Ezt hallotta állandóan. A villanyfürész erre a melódiára zakatolt, a szél ezt zúgta a fülébe s lázas álmaiban is csak ez szállt feléje. S Wladimir nem birt többé magával. Csak egy gondolat élt benne: haza menni. Akár hogy is. Miért is maradna, hiszen ugy sem tartja más vissza csak . . . csak Nászta. S valahányszor gondolataiban felmerült ez a név, mindig egy kis éles szurást érzett valahol mélyen bent a mellében. Igen, ő érte vivódik már két hónapja, ő érte próbálta elhessegetni a gondolatot s ő volt az, aki elfelejtette vele hazáját. A szeretet, a béke, a tiszta, barátságos szoba, a bőséges és jó étkezés s mind az, mivel Nászta őt körülvette. A jobb életet termő föld elfelejtette vele egy kis időre a kopárabbat, a sivárabbat. De ő a földetturó muzsik örökre még sem felejthette el. Bár kopár és hideg, de mégis drága. S Wladimirnek minden sóhaja oda szállt.

Még eddig nem szólt róla Násztának, de most már meg kell mondania . . . Ó ha Nászta is elmenne vele, milyen könnyü volna akkor, de Nászta nem megy.

Még az nap este megmondta neki. Az asszony nem szólt semmit. Nem kérlelte, nem marasztalta. Ő már várta ezt. Látta Wladimir megváltozott viselkedését a kozákok előadása óta s megértő lelke csöndes fájdalommal készült a válásra.

•

Reggel 7 óra volt. A napot sürü köd takarta, s az uccák némán, dermedten feküdtek a fagyos hótakaró alatt. A lámpák még égtek. Az állomáshoz vezető uton két ember haladt szótalanul. A férfi egyik kezében kopott katonaládát vitt s ugy érezte, hogy minden lépésnél ólomsúlyu béklyók huzzák vissza. Beszélni akart. Nagyon sokat szeretett volna mondani. Szerette volna megmagyarázni Násztának, hogy haza kell mennie. Hogy a föld hivja, a drága, szent föld kiáltott, messzibe-szakadt gyermeke után elküldte a kozákokat, hogy visszahivják őt a dallal. S a dal, mely a földből fakadt az eke nyomán s a búzával együtt érik, a dal, mely a föld könnye és kacaja, megfogta őt és viszi, viszi.

Aztán igérni szeretett volna, esküdözni, hogy vissza fog jönni. Mihelyt elmulik ez a láz, mely most emészti. De valahányszor szólni akart, mindig mintha vasmarok szoritaná a torkát. Nászta csöndesen lépdelt mellette, nagy fekete kendőjébe burkolózva, s üres szemekkel nézett a semmibe.

Kiértek az állomásra. Wladimir megváltotta a jegyet s kimentek a perronra. A perron üres és kihalt volt, csupán néhány álmos utas sétált fel s alá, dideregve s egy vékony cirpelő hang a vonat érkezését jelezte. Néhány perc mulva először távoli, majd mind jobban erősödő dübörgés hallatszott s a vonat ott állt előttük.

Nászta kihúzta kezét a kendő alól, a zsebéből egy zsebkendőt vett elő, Wladimirnek nyújtotta s szólt:

— A sarkába pénz van kötve, vigyázz jól rá.

Ezzel a hallgatás megtört. Beszélni kezdtek mindketten kapkodva. Wladimir most már meg tudta mondani, hogy visszsa fog jönni, csak várjon rá és ne álljon szolgálatba s ne adja fel a kis lakást. A vonat ujra éleset sipolt. A két ember egymásra nézett s egy kétségbeesett mozdulattal összeölelkeztek. Minden erejükkel szoritották egymást, mintha a nyolc csöndes év minden szeretete ebbe a lüktető, izzó percbe sürüsödött volna.

A vonat már mozgott, mikor Wladimir fölugrott rá. Az asszony most egy hirtelen mozdulattal utána kapott.

— Wladimir te nem fogsz visszajönni. — Kiáltotta. De Wladimir ezt már nem hallotta. Csak ráhajolt a távolodó vonat ablakára és sirva lobogtatta zsebkendőjét.

•

Két és fél napi fáradságos ut után végre közeledtek a határhoz. Egyik állomást a másik után hagyták el. Lassan sötétedett. A kupéban még két ember ült; mindkettő aludt. Egy nagyobb zökkenőnél az egyik fölébredt, megnézte az óráját.

— Mindjárt a határnál vagyunk.

Wladimir összerezzent. Vette ládáját, észrevétlenül kiment a folyosóra, kinyitotta az ajtót,